

ภาคผนวก

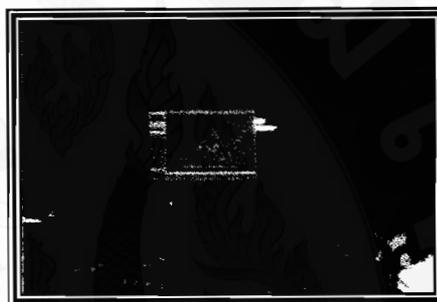

ภาคผนวก ก
ภาพแสดงกระบวนการวิจัย

กระบวนการวิจัย/เวทีสนทนากลุ่ม

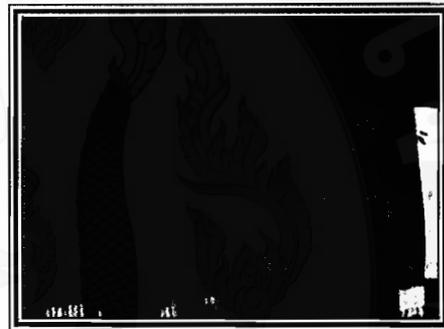

เวทีค้นข้อมูล

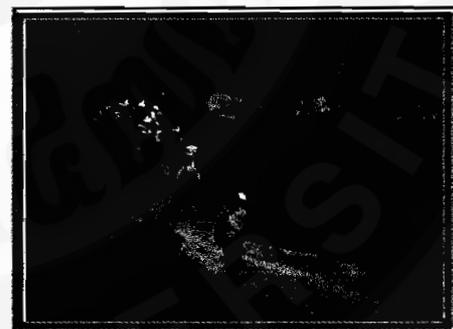
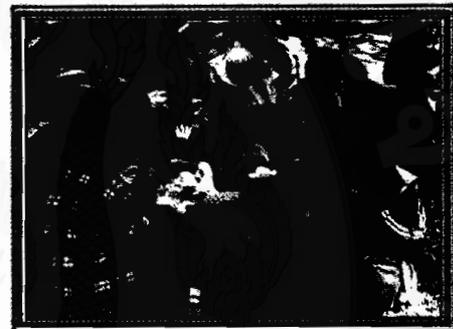

ดำเนินการตามโครงการนำร่อง

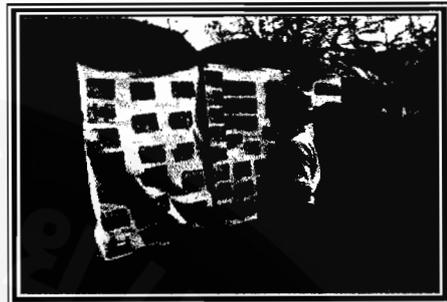
เวทีสนทนาเรื่องฝ้าย

สร้างฝายต้นน้ำลำธาร

ปิดโครงการวิจัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อแฟนพันธุ์แท้

ภาคผนวก ข รายชื่อแฟนพันธุ์แท้จำนวน 30 คน

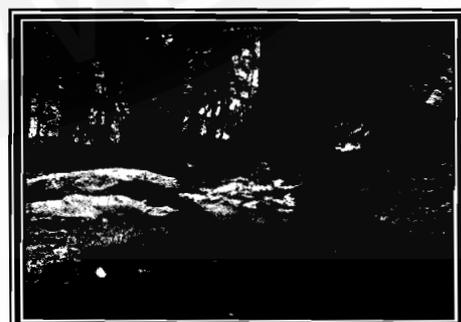
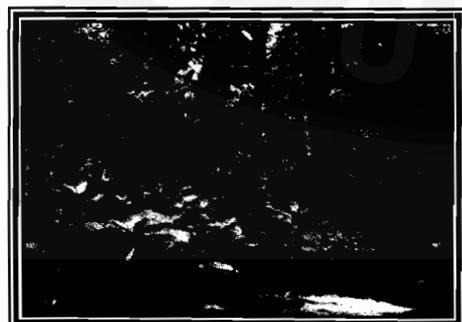
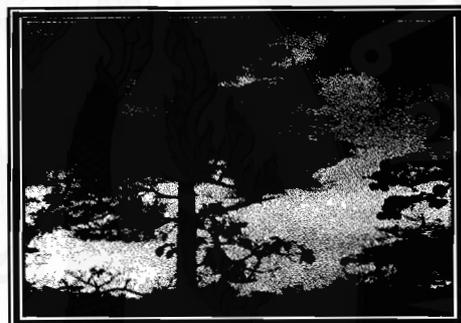
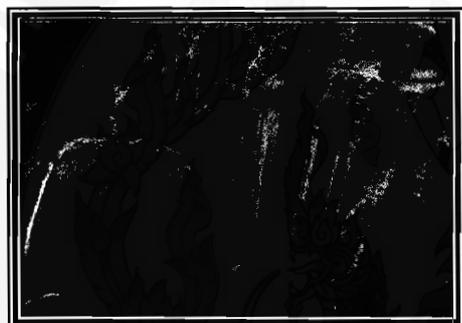
1. นายวิเชียร กันแก้ว	11. นางน้ามัย วงศ์เก้	21. น.ส.ภัทรธีรา สารประ
2. นายจรัญ อินน้อย	12. นายบุญธรรม ใจร้อน	22. นายสมบูรณ์ ผัดป้อม
3. นายพัฒนา ต๊ะจันทร์	13. นายบุญปิ่น วงศ์สาปิ่น	23. น.ส. สุพัตรา โพธิ์ศรี
4. นายชวลิตร พิชญไทย	14. นายปฐมชัย ใจร้อน	24. นายพุดิ สมยศ
5. สอ.สุรัตน์ โพธิ์ศรี	15. นายสุพรรณ อินน้อย	25. นายสุบิณ ชมพูสีบ
6. นายนาน คำก้อน	16. นายพัทธา ใจยา	26. นางจันทร์ฉาย ลุนจุม
7. นายบุญช่วย วงศ์กาชัย	17. นายบุญมา ภาชีวัน	27. นายอินปิ่น สุด่วง
8. นายคิเรก จูอิน	18. นายจรัญ แก้วมูล	28. นายทอง สารประ
9. นายนาค บุญปิ่น	19. นายพร้อมพงษ์ มาปิ่นสาย	29. นายเจริญ ต๊ะเกียง
10. นายดี แก้วมูล	20. น.ส. สร้อยทิพย์ แก้วมูล	30. นายมนตรี ใจร้อน

ภาคผนวก ค
สภาพป่า

สภาพป่า

ภาคผนวก ง
ปฏิทินและข้อมูลด้านอาหารจากป่า

ตาราง 10 (ต่อ)

เดือน	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	หมายเหตุ
ชนิดผัก													
29. มะนาวเพะ													
30. มะก๊อง													
เกาะ													
31. มะแหน													
32. มะต้นขอ													
33. มะส้มจี๋ ส้ม เสี้ยน													
34. ม่อนขี้ไก่													
35. มะดุก													
36. มะขาง													
37. มะมอก													

ตาราง 11 สมุนไพรที่ชุมชนใช้ประโยชน์ (พ.ศ.2551)

ชนิด	ส่วนที่ใช้ประโยชน์	คุณค่าทางยา
1. มะเขือแจ้เครือ	ลำต้น(เครือ) เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
2. หญ้าหางก้าง	ใบ ต้น เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
3. มะขามเครือ	ใบ ลำต้น หัว (ทั้งต้น)	บำรุงกำลัง
4. โด่ไม่รู้ล้ม	ใบ ต้น ราก เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
5. เปี้ยลูกฟ้อน	ใบ หัว ต้น เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
6. ส่อสะพายควาย	ต้น เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
7. แหนเครือ	เปลือก เข้าเครื่องยา	แก้ขาง ขาง ท้องอืด
8. กวาวเครือขาว	หัว เข้าเครื่องยา	ยาอายุวัฒนะ
9. รวงเย็นเครือ	เครือ เข้าเครื่องยา	แก้ไอ
10. จะคำน	เครือ เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง
11. เปล้าทองแตก	ราก (ยางในยอดใส่แผลสด)	ยางห้ามเลือด และรากแก้ มะโห (ริดสีดวงทวาร)
12. เปล้าหลวง	ใบ ต้น	ใช้อาบเมื่ออยู่ไฟรักษาแผล
13. เปล้าน้อย	ใบ ราก ต้น	ปวดท้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

ชนิด	ส่วนที่ใช้ประโยชน์	คุณค่าทางยา
14. แมงราย/สาบเสือ	ใบ	รักษาแผลสด ห้ามเลือด
15. ปงมดงาม	ทั้งต้น	ยาพิษ(กำจัดมดงาม)
16. บอระเพ็ด (จึ้งจะลิง)	ลำต้นเข้ายา ใบ(ต้ม)	บำรุงกำลัง
17. ฟ้าทะลายโจร	ใบต้ม	แก้ไข้หนาว
18. รางจืด	ต้น (เคี้ยว)	แก้เมาค้าง และแก้พิษงู
19. ผ่างแดง	แก่น	แก้ตกเลือด ช้ำใน
20. ขะเจะ	เปลือก	พอกหน้า
21. น้านอง	ลำต้น (กึ่ง)	แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ ขาระบาย
22. ข่อย	เปลือก เมล็ด ใบ	ยาอายุวัฒนะ
23. เพกา (ลิ้นไม้,ลิ้นฟ้า)	ผล	บำรุงกำลัง
24. หญ้าคา	ราก(ใส่น้ำข้าวเจ้า)	แก้ไข้
25. ส้มป่อย	ยอด ผล	รดน้ำคำหัว ไล่ผี
26. แหนต้น	เปลือก	บำรุงกำลัง
27. ก้องแกบ	เปลือก	แก้โรคซาง
28. มะปิ่น (มะตูม)	ผล	แก้ไอ แก้หนาว
29. มะขามป้อม	ผล	แก้ไอ ปวดฟัน
30. ขอป่า	ต้น เปลือก เข้าเครื่องยา	บำรุงกำลัง บำรุงเลือด
31. ชีเหล็กป่า	ใบ	ขาระบาย
32. เครือขาน้ำ	ลำต้น เครือ	แก้ซาง
33. เสลดพังพอน	ลำต้น เครือ	แก้พิษงู
34. เครือตดหมา	ใบ	ลมพิษ ลมแพ้(ผื่นคัน)
35. ปังจี	ราก	ปวดท้อง ขับลม
36. กระชาย	ราก หัว	ท้องอืด
37. ขมิ้น	ราก หัว	บำรุงกำลัง
38. ข่า	ราก หัว	บำรุงกำลัง
39. น้านมฤาษี (ยางบอน)	ยาง	แก้ผื่นคัน

ตาราง 11 (ต่อ)

ชนิด	ส่วนที่ใช้ประโยชน์	คุณค่าทางยา
40. มะขามดิน	ใบ ราก เข้ายา ขม 5 พลัง (บอระเพ็ด สะเดา ฟ้าทะลาย โจร มะขามดิน ขี้เหล็ก)	แก้เบาหวาน
41. กาสะลองป่า/ปีป	แก่น	ปวดหลัง ริดสีดวง
42. มะเกลือ	แก่น เมล็ด ผล	ถ่ายพยาธิ น้ำกัดเท้า เม็ดผล ใช้ข้อมผ้า ข้อมแห
43. สะเลียม	ใบ ผล ดอก	เบาหวาน กันแมลง
44. มะค่าโมง	ผล	คูคพิษแมงป่อง ช้ำใน
45. ผักหนอก	ใบ	แก้ช้ำใน
46. ข่อมตีนหมา	ราก	ยาถ่ายพยาธิอย่างแรง
47. ถ่อน	เปลือก	อายุวัฒนะ ต้ม รักษาตาควาย

สัตว์ป่า (พ.ศ.2551)

1. แมลง แมง และอื่นๆ จำนวน 27 ชนิด ได้แก่ มดแดง(ไข่มดแดง) มดดำ(มดฮอ) แมงมัน จิ้งหรีด (จิ้งกู่) แมลงกระซอน (แมงจอน) ผีง มีม ต่อ แตน คี๊กแตน แมงค่อม แมงดา แมงเวา (แมลงป่องช้าง) แมงนี้้ว (ระยะตัวอ่อนของแมลงปอ) หนอนรถไฟ (ตัวอ่อนของผีเสื้อกลางคืน/รุดควน, แมงแ่น) ค้างคาว ค้างคาวงเขา ค้างคาวง ตะเข็บ ตะขาบ แมลงทับ ค้างคาวนอไม้ ปลวก (ให้ไก่และเป็ดกิน) จักจั่น (ด้วงจักจั่น /เงาะจักจั่น) คักแค้ (บั้งขี้เหล็ก) บักขี้เป่า (ตัวอ่อนกึ่งที่อยู่ในดิน) และปมมะเหนียง (ตัวอ่อนที่อยู่ในเครือของรางจืดหรือนมแ่น)

2. สัตว์ปีก สัตว์ปีกจำนวน 36 ชนิด ได้แก่ นกเอี้ยง นกเค้า นกนางเขนบ้าน นกกระปูดใหญ่ นกยาง นกกวัก นกขมิ้น นกแพะ นกหงอน นกกระโตก นกเขา นกแซงแซว นกมะแห้ นกกระตีด ไก่ป่า เขี้ยวรุ้ง เขี้ยวนกเขา (เขี้ยวนกเขาชิกครา) นกเป็ดน้ำ นกเงือก นกยูง นกคุ้ม นกเป็ดน้ำ นกปะทาง นกกระทา นกกาเหว่า นกกระแตแต้แว้ด นกกะถั่ว (กะรางหัวหงอก) นกตะขาบ นกนางแอ่น นกฟัด นกอีปู นกปรอดสวน นกเค้าดิน นกแขกเต้า นกกระบ้ำ และนกกองก้อย (นกระวังไพร)

3. สัตว์บก จำนวน 32 ชนิด ได้แก่ บ่าง (กระรอกบิน) กระแต (ไหนด) แ้ กระเล็น (อีเล็น) อีเห็นธรรมดา อีเห็นเครือ ลิงลม พังพอน (จอน) หนู ลิ่น (นัม) จะก่า (กิ้งก่า) ตุ๊กแก

(ตักโต) เต่า ตะกวด (แลน) เก้ง (ฟาน) หมูป่า เลียงผา (เผื่อง) ลิงวอก (วอก) คูน (ฮันเล็ก) ฮัน
กระรอก กระต่าย งูสิง งูเห่า หมาจิ้งจอก หมาใน เม่น หมี่หมา หมี่ควาย เสือ แมวป่า และกระจง (ไก่)

4 . สัตว์น้ำ สัตว์สะเทินน้ำ สะเทินบก อื่นๆ จำนวน 19 ชนิด ได้แก่ อีงอ่าง กบ
เขียดคก เขียดขาคำ ปูผา ปลากั้ง ปลาจาด ปลาชีว ปลาหวาย ปลาดอง กุ้ง กระจุก (เขียดจุก) อีเทอ
(ตัวอ่อนกระจุก) ปูจั่ว ปูน้ำคั้ง ปูคีมดอก หอย ปลาตุกบอน และจิ้งจกน้ำ

ภาคผนวก จ
ภาพอาหารจากป่า

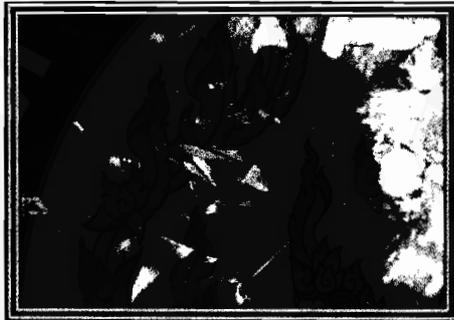
พืชผักป่า

ผักหวาน

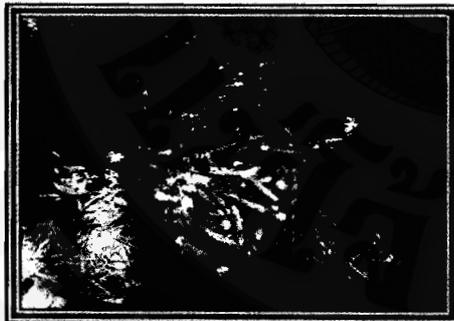
ผักหนาม

ผักเห็ดด

ผักสาบ

หน่อไม้

ก้าน (บุก)

กลอย

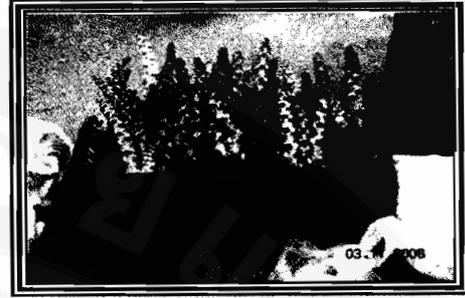

ผักตุ๋ด

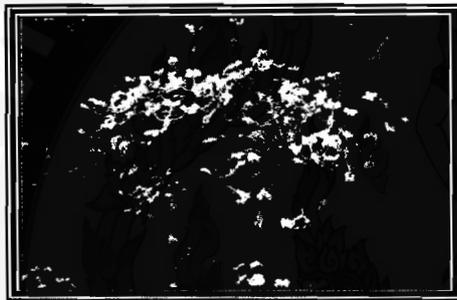
พืชผักป่า

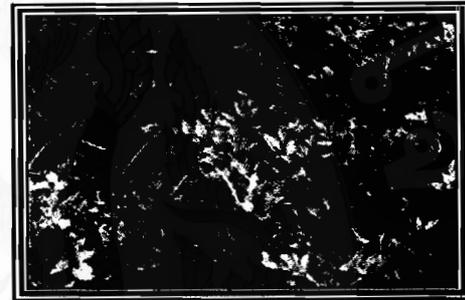
เตา

ดอกนางลาว

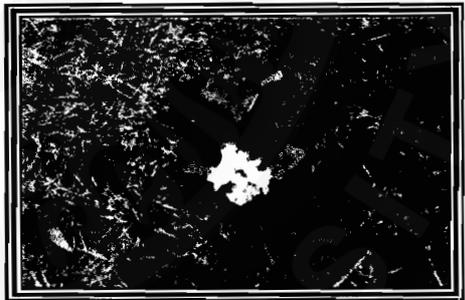
ผักเตี้ย

พ้อคำตีเมีย

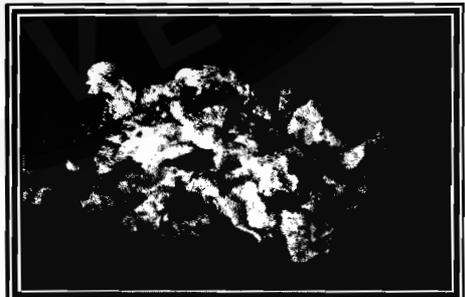
ดอกขจร

แคขาว

ผักกูด

แคหางค่าง

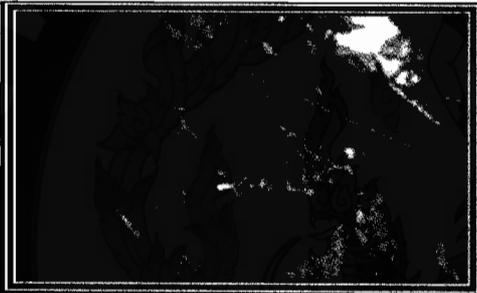
พืชผักป่า

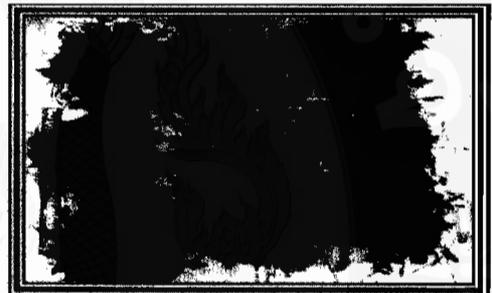
แคอิ่ง

ใบกลอย

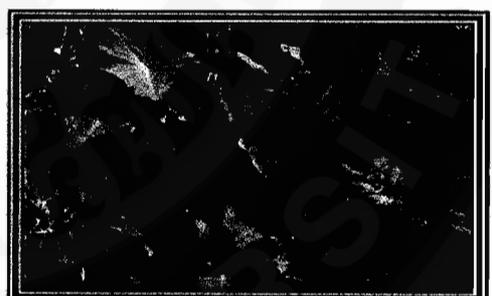
ฮ้วนหมู

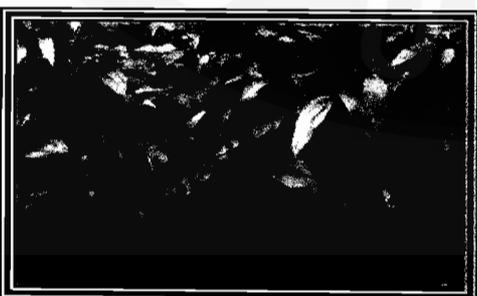
ผักหวาน

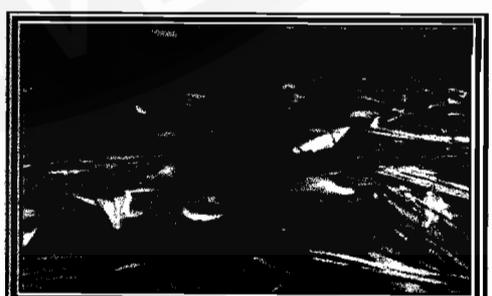
ต้าง

บอน

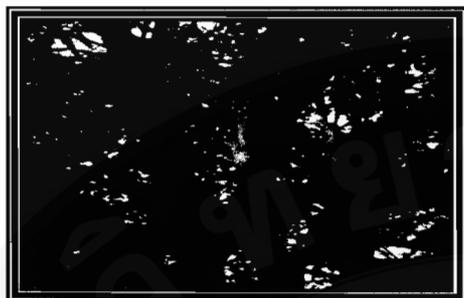

รางจืด

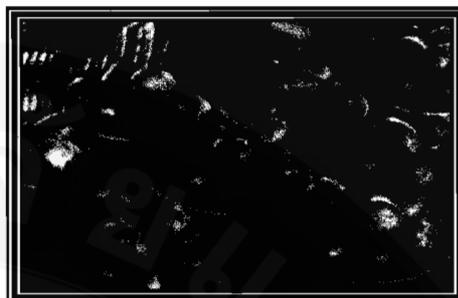

ดอกอาว

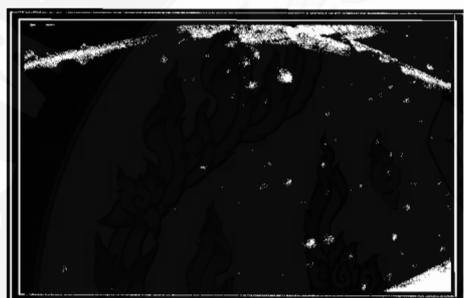
ผลไม้ป่า

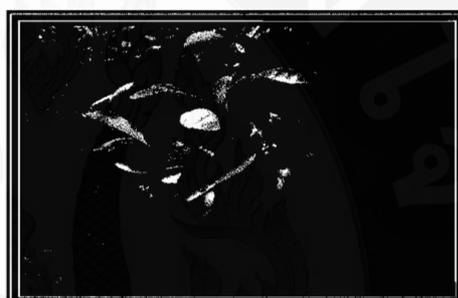
มะไฟ

มะกอก

มะขามป้อม

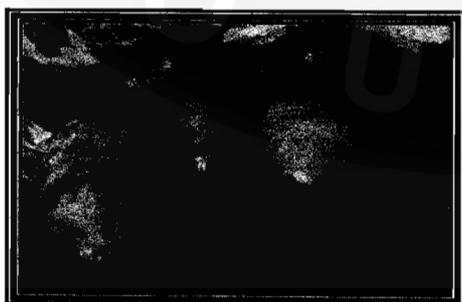
มะจ้

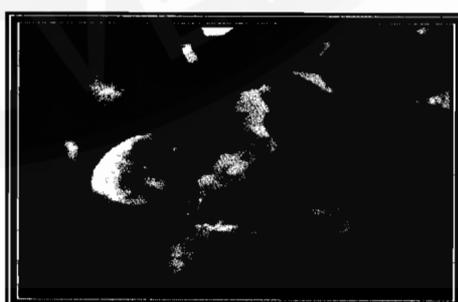
มะแคว้น

มะห้า (หว่า)

ไข่เต่า

นมวัว

สัตว์ป่า

ปลวก

จิ้งหรีด

หนอนรถไฟ (รถควาน)

แมงมัน

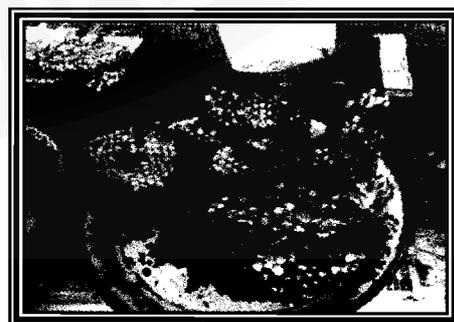
ปลาชิว

ปู

กบ

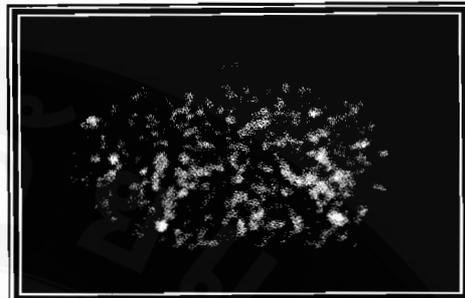

รังต่อ

สัตว์ป่า

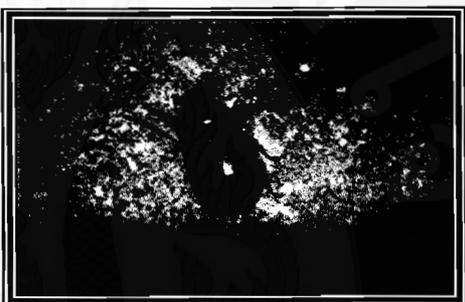
รังผึ้ง

ไข่มดแดง

แมงดา

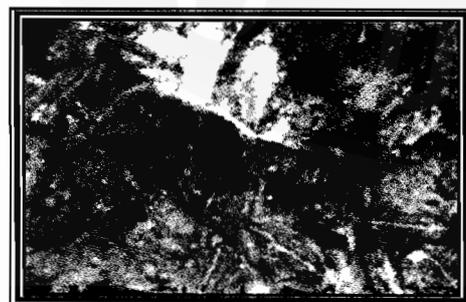
คั่วง

เงาะจ๊กจั่น

แตน

เขียด

กระรอก

ภาคผนวก ข

โครงการ อีตฮอยตวยหลัง พลังชุมชนชนคนผาแมว
ร่วมสร้างแนววิถีป่า ด้วยพึ่งพา และผูกพัน
ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การจัดการป่าชุมชนบ้านผาแมว

โครงการ อีตฮอยตวยหลัง พลังชุมชนชนคนผาแม่ว ร่วมสร้างแนววิถีป่า ด้วยพึ่งพา และผูกพัน ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การจัดการป่าชุมชนบ้านผาแม่ว

หลักการและเหตุผล

ตามวิถีชีวิตของบรรพบุรุษที่อยู่ร่วมกับป่ามาช้านาน ป่ายังคงเป็นแหล่งน้ำ แหล่งอาหารของชุมชน สามารถพึ่งพากันได้สอดคล้องและสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของชุมชน หากป่าถูกทำลายมนุษย์ก็ต้องรับผลกระทบ เช่น การเกิดอุทกภัยเป็นผลที่เกิดจากฝีมือมนุษย์ที่ทำกับป่า เป็นต้น เมื่อการรักษาป่าที่ถูกต้องและเอาใจใส่ของคนในชุมชนแล้ว ก็อาจส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน เช่น มีน้ำอุปโภค บริโภคตลอดจนเป็นแหล่งอาหารของชุมชนตลอดชั่วลูกชั่วหลาน สืบไป ทั้งนี้คือผลพวงจากการดำเนินงานวิจัยท้องถิ่นที่ผ่านมา โดยที่ชุมชนมีการทบทวน ค้นหาข้อมูลและเรื่องราวต่างๆที่อยู่ในชุมชนจากอดีตสู่ปัจจุบัน รวมทั้งการใช้ประโยชน์และการจัดการป่าชุมชนอย่างเป็นทางการ ขั้นตอนและกระบวนการ ตลอดจนร่วมการสร้างแผนยุทธศาสตร์การจัดการป่าชุมชนในอนาคต ภายใต้โครงการใช้ประโยชน์และการจัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วมตามหลักภูมิสังคม กรณีศึกษาบ้านผาแม่ว ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ซึ่งชุมชนมีเห็นว่าการรักความหวงแหนป่า ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันของมนุษย์กับป่าถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ป่าและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับป่าและธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของชุมชน จึงมีโครงการนี้ขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในวิถีชีวิตของชุมชนในการอยู่ร่วมกับป่า มีจิตสำนึกในการดูแลรักษาอนุรักษ์วิถีชีวิตในการอยู่ร่วมกับป่าของชุมชนเกิดความรักความหวงแหน และร่วมเรียนรู้ในการบริหารจัดการให้ธรรมชาติอยู่คู่ชุมชนอย่างยั่งยืน

วิธีการดำเนินงาน

ให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในการอนุรักษ์ดูแลรักษาป่า และธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมให้อยู่คู่ชุมชนตลอดไป

- ภาคเช้า เรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับป่าชุมชนและการทำฝายต้นน้ำลำธาร
- ภาคบ่าย ร่วมกันทำฝายต้นน้ำลำธาร

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ชุมชนบ้านผาแมว หมู่ 8 ตำบลหัวเสือ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง

งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนจาก สกว. เป็นจำนวนเงิน 20,000 บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ร่วมกันทั้งภาควิชาการ และภาคปฏิบัติ
2. ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ร่วมกัน และการอนุรักษ์ป่าของชุมชน
3. เกิดผลประโยชน์แก่ชุมชนในการร่วมกันอนุรักษ์ป่าของชุมชนให้อยู่คู่กับชุมชนตลอดไป

(ลงชื่อ)

(นายพัทธา ใจยา)

ส.อบต. หมู่ที่ 8 (แฟนพันธุ์แท้)

ผู้เขียนโครงการนำร่อง (ลงชื่อ)

(นายวิเชียร กันแก้ว)

ผู้ใหญ่บ้านผาแมว

(ลงชื่อ)

(นายไพเวศ ศรีนุตรา)

หัวหน้าโครงการวิจัยฯ

ผู้เสนอโครงการนำร่อง

ภาคผนวก ข
ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายไพเวศ ศรีบุตรตา	
เกิดเมื่อ	24 กรกฎาคม 2520	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2539 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศรีสองรักษ์วิทยา จังหวัดเลย พ.ศ. 2543 ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ	
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2545 - 2547	นักวิชาการป่าไม้ 3 สำนักงานป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน กรมป่าไม้
	พ.ศ. 2547 - 2549	นักวิชาการป่าไม้ 4 สำนักงานป่าไม้จังหวัดแม่ฮ่องสอน กรมป่าไม้
	พ.ศ. 2549 - 2551	นักวิชาการป่าไม้ 5 สำนักงานป่าไม้สาขาจังหวัดลำปาง สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
	พ.ศ. 2551 - 2552	นักวิชาการป่าไม้ 6 ว สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
ปัจจุบัน		นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ 3 (ลำปาง) กรมป่าไม้